

AIPA
LETNO POROČILO 2021

Pravne zadeve
(podrobnosti razdelka 2.7)

1. Podeljeno stalno dovoljenje

Društvo Kopriva, k. o., je dne 26. 7. 2019 pridobilo dovoljenje za kolektivno upravljanje pravice do pravičnega nadomestila za tonsko ali vizualno snemanje, ki se izvrši pod pogoji privatne ali druge lastne uporabe in ki pripada avtorjem, izvajalcem, proizvajalcem fonogramov in filmskim producentom. Dovoljenje se nanaša samo na delitev nadomestil kolektivnim organizacijam, članicam društva, ki imajo dovoljenje za razdeljevanje nadomestil med upravičene imetnike pravic.

AIPA je v skladu s pravilnikom in dogovorom med članicami društva prejela zbrana nadomestila za leti 2019 in 2020 ter v letu 2021 opravila delitev za vse tri skupine imetnikov pravic pri AIPA: soavtorje, izvajalce in filmske producente. (Za več gl. 4.6)

Zoper podeljeno dovoljenje je SAZAS sprožil upravni spor, ki se pred Upravnim sodiščem RS vodi pod opr. št. I U 1469/2019. AIPA v njem aktivno sodeluje kot stranska udeleženka. V letu 2021 so si stranki in stranski udeleženci izmenjali večje število pripravljanih vlog, prav tako je sodišče večkrat razpisalo narok za glavno obravnavo, ki pa je bil zaradi različnih okoliščin vselej preklican.

2. Postopek uskladitve z Zakonom o kolektivnem upravljanju avtorske in sorodnih pravic (ZKUASP)

V skladu z ZKUASP (Uradni list RS, št. 63/16) je AIPA že v letu 2017 pripravila prvo uskladitev delovanja in sprejela nove akte. Te je v postopku nadzora presojal Urad RS za intelektualno lastnino (URSIL).

Dne 17. 2. 2021 je URSIL izdal sklep, iz katerega izhaja, da so notranji akti AIPA skladni z ZKUASP, prav tako tudi, da je AIPA v postopku predložila vse dokumente, ki jih mora predložiti na podlagi določbe drugega odstavka 81. člena ZKUASP.

3. Postopek v zvezi z deponiranimi sredstvi

Deponirana sredstva stranke na fiduciarnem transakcijskem računu so last stranke. Fiduciarni račun odvetnika je poseben transakcijski račun, na katerem odvetnik ali odvetniška družba ločeno od poslovnega računa zbira in hrani sredstva svojih strank. Sredstva na tem transakcijskem računu so premoženje strank imetnika računa in ne premoženje imetnika računa. S sredstvi na tem računu odvetnik ni upravičen samostojno in prosto razpolagati, razen v okviru dogovora s stranko.

AIPA je pri odvetniku leta 2014 začasno deponirala sredstva depozita, katerih vezava je potekla v obdobju nezakonito imenovanega direktorja Matjaža Žbontarja. Navkljub pozivom del sredstev s strani odvetnika ni bil vrnjen, zato je AIPA novembra 2019 začela postopek pred Okrožnim sodiščem v Kranju (I P 16/2020).

V letu 2020 je AIPA kot tožeča stranka dopolnila tožbo, sodišče pa je dne 2. 6. 2021 sklenilo, da se postopek nadaljuje. Pripravljalni narok in prvi narok za glavno obravnavo bosta izvedena predvidoma v letu 2022.

4. Postopek v zvezi z davčnim inšpekcijskim nadzorom

Pri AIPA je potekal davčni inšpekcijski nadzor davka od dohodkov pravnih oseb, ki ga je FURS Nova Gorica izvajal za leti 2016 in 2017.

AIPA je 6. 5. 2020 od FURS prejela odločbo št. DT 0610-1711/2018-15, da se odmeri davek od dohodka pravnih oseb za leto 2017, obračunan od davčne osnove 1.131.723 EUR, v znesku 215.027 EUR ter pripadajoče obresti, obračunane od poteka roka za plačilo davka (dne 28. 4. 2018) do dneva izdaje odločbe, po obrestni meri 7 % letno, skupaj v znesku 30.351 EUR.

Dne 22. 6. 2020 je AIPA vložila pritožbo. Dne 29. 6. 2020 je AIPA na podlagi vložene

pritožbe od FURS Nova Gorica prejela odločbo (št. DT 0610-1711/2018-18), da se davčna izvršba odloži do odločitve o pritožbi.

Odločba drugostopenjskega davčnega organa v letu 2021 še ni bila izdana.

5. Postopek v zvezi z zahtevo za vpogled v sporazume AIPA s tujimi kolektivnimi organizacijami

V povezavi s sporom opr. št. I U 1469/2019 (gl. točko 1) se je pred Upravnim sodiščem RS vodil spor opr. št. I U 1197/2020. SAZAS je namreč vložil tožbo v upravnem sporu zoper RS, s katero je zahteval razveljavitev sklepa URSIL št. 31227-9/2017-105/101 z dne 17. 7. 2020.

Z navedenim sklepom je URSIL odločil o zahtevi SAZAS za vpogled v upravni spis, med drugim tudi v sporazume, ki sta jih s tujimi kolektivnimi organizacijami sklenili kolektivni organizaciji IPF in AIPA. Zahteva SAZAS je bila v tem delu zavrnjena (2. točka izreka sklepa URSIL z dne 17. 7. 2020). Upravno sodišče je dne 24. 8. 2021 izdalo sodbo, s katero je odpravilo 2. točko izreka sklepa URSIL in v tem obsegu zadevo vrnilo toženi stranki v ponoven postopek.

URSIL je dne 24. 9. 2021 izdal sklep št. 31227-9/2017-147, s katerim je zahtevo SAZAS v tem delu ponovno zavrnil. SAZAS je vložil tožbo v upravnem sporu, ki se vodi pod opr. št. I U 1569/2021.

6. Spor glede dostopa po Zakonu o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ)

Na podlagi določb ZDIJZ je prosilec v letu 2020 na URSIL vložil prošnjo za vpogled v določene dokumente, med drugim dokumente v zadevah št. 31227-14/2014, št. 31227-35/2013 in št. 31227-27/2019. Prošnjo je bila delno zavrnjena, upoštevaje izjemo upravnega postopka po 6. členu ZDIJZ. Zoper odločbo se je prosilec pritožil,

nakar je Informacijski pooblaščenec RS (IPRS) z odločbo z dne 24. 7. 2020 postopek vrnil v ponovno odločanje in hkrati zahteval, da se o teku le-tega obvesti tudi stranskega udeleženca (AIPA).

V ponovljenem postopku in po priglasitvi stranske udeležbe AIPA je URSIL izdal odločbo, s katero je zahtevo za vpogled zavrnil, obrazložitev zavrnitve pa oprl na izjemi upravnega in davčnega postopka. IPRS je nato izdal odločbo št. 090-250/2020/7 z dne 16. 2. 2021, s katero je pritožbi prosilca delno ugodil in naložil URSIL, da prosilcu po izteku enaintridesetega dne omogoči vpogled v listine, opredeljene v točki 1 izreka odločbe IPRS.

V zvezi z odločbo IP št. 090-250/2020/7 z dne 16. 2. 2021 je AIPA dne 4. 3. 2021 vložila tožbo v upravnem sporu zoper RS, s katero je zahtevala, da se predmetna odločba odpravi, in predlog za začasno odredbo. Upravno sodišče RS je s sklepom z dne 18. 3. 2021 delno ugodilo predlogu za začasno odredbo in izvršitev odločbe IPRS (v 1. točki izreka) zadržalo do pravnomočne odločitve sodišča v upravnem sporu.

Na tožbo sta odgovorili tožena stranka v zastopstvu IPRS in stranka z interesom – URSIL.

7. Spor glede dostopa po ZDIJZ, ki je še vedno v ustavni presoji

AIPA je kot stranka z interesom udeležena v ustavni pritožbi opr. št. Up 448/18, ki izvira iz upravnega spora Univerze v Mariboru (Pravne fakultete) proti toženi stranki: Republiki Sloveniji – Informacijski pooblaščenec RS (dva upravna spora v zvezi z eno odločbo IPRS: opr. št. II U 43/2016 in I U 167/2016).

Gre za spor zaradi vpogleda v izdana pravna mnenja po naročilu druge kolektivne organizacije, ki so bila zlasti v letih 2011 in 2012 priložena v sporih proti AIPA (registrski spori, spori na ugotovitev ničnosti skupščin, dovoljenja

AIPA itd.) ali kako drugače uporabljena proti obstoju AIPA (npr. pravna ekspertiza glede »organiziranosti kolektivne organizacije v različnih pravnoorganizacijskih oblikah« z dne 18. 2. 2010; pravno mnenje glede »statusa glasbe v AV delih in kolektivnega upravljanja s pravico kableske retransmisije« z dne 29. 6. 2012; pravna ekspertiza glede »nepravilnosti v zvezi z ustanovitvijo kolektivne organizacije Zavod AIPA« z dne 16. 6. 2012, ki je bila uporabljena kot dokaz v kazenski zadevi I K 6071/2013 s strani novinarke Biserke Karneža Cerjak, zoper katero je AIPA podala kazensko zasebno tožbo zaradi kaznivega dejanja žaljive obdolžitve; pravno mnenje glede »uveljavljanja ničnosti Statuta Zavoda AIPA v pravnih zadevi II P 3389/2010« z dne 7. 5. 2011).

AIPA je na podlagi odločbe IPRS uspela pridobiti določene podatke o naročniku teh mnenj – zlasti, koliko je teh mnenj v krajšem času bilo, kaj so pravno opredeljevala, iz česar je lahko sklepala tudi na morebitne nove pravne »napade« na sam njen obstoj. Proti odločbi IPRS je primarno tekel upravni spor (vse do vrhovnega sodišča), pri čemer je bila AIPA ves čas stranska udeleženka, spor pa se je končal v korist AIPA oz. IPRS.

V letu 2021 niso bila izvedena nobena procesna dejanja (zadnje dejanje: 26. 4. 2018 – odgovor na ustavno pritožbo), ustavno sodišče pa o zadevi tudi še ni odločilo.

8. Postopek v zvezi z vlogo za dodaten obseg izvajanja kolektivnega upravljanja

AIPA je na URSIL dne 4. 6. 2021 vložila vlogo za izdajo dovoljenja za kolektivno upravljanje: 1. avtorske pravice dajanja na voljo javnosti iz 32. a člena ZASP soavtorjev avdiovizualnih del za ta njihova avdiovizualna dela, 2. sorodne pravice dajanja na voljo javnosti iz 5. točke 121. člena ZASP izvajalcev, katerih izvedbe so uporabljene v avdiovizualnih delih na videogramih za te njihove izvedbe, in 3. sorodne pravice dajanja na voljo javnosti iz 5. točke 134. člena ZASP filmskih pro-

ducentov videogramov za te njihove videograme (t. i. pravice dajanja na voljo javnosti).

Upravna zadeva se vodi pod opr. št. 31227-14/2021. V fazi pregleda formalne skladnosti vloge je URSIL pozval AIPA na dopolnitev vloge, kar je AIPA v odprtem roku tudi izvršila. V ta namen je AIPA sprejela dopolnitve statuta in drugih aktov, ki so bile potrebne za pridobitev novega dovoljenja.

Po zahtevani dopolnitvi je vloga še vedno v fazi materialne presoje; dovoljenje še ni izdano.

9. Postopki v zvezi z izplačili v skladu z 67. členom Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (PKP7)

V skladu z 67. členom PKP7 (Uradni list RS, št. 203/20) je AIPA pripravila pravno podlago za izplačilo sredstev izredne pomoči svojim članom imetnikom pravic ter objavila več pozivov za izplačila sredstev iz namenskih skladov (februarja, novembra, decembra), pa tudi izrednih sredstev PKP7 (maja, avgusta).

Sprejeto pravno podlago je AIPA na poziv URSIL spremenila v dveh delih in postopek, voden pod št. zadeve 31227-12/2021, je bil ustavljen. (Za več gl. 6.)

10. Registrski spori

Postopki izvirajo iz (po oceni AIPA) navideznega posla posojilne pogodbe med izstopajočim ustanoviteljem Sebastijanom Artičem (dolžnikom) in Blažem Rantom (upnikom) v zvezi z dolgom (25.675,00 EUR), ki ga dolžnik ni niti vrnil niti se ni odzval na vloženo tožbo upnika za izterjavo dolga. Ko je sodišče izdalo zamudno sodbo opr. št. P 1246/2018-I z dne 26. 9. 2018, je upnik sprožil izvršilni postopek in zahteval vračilo dolga s prodajo dolžnikovega deleža v AIPA. Izvršilno sodišče je izdalo sklep o izvršbi opr. št. 3033 I 677/2021 z dne 4. 5. 2021, registrsko sodišče pa

na njegovi podlagi sklep o prepovedi razpolaganja na deležu upnika opr. št. Srg 2021/16138 z dne 10. 5. 2021.

AIPA je na temelju dejstva, da je dolžnik že leta 2011 podpisal izstopno izjavo, torej formalno ni več ustanovitelj, zato tudi svojega deleža več nima in z njim ne more razpolagati, sprožila dva pritožbena postopka: 1. v izvršbi z ugovorom ter 2. na registrskem sodišču.

Registrsko sodišče je pritožbi AIPA ugodilo: sklep opr. št. Srg 2021/16138 in na njem temelječ vpis v sodni register je razveljavilo s sklepom opr. št. Srg 2021/18133 z dne 21. 5. 2021, vpis zaznambe sklepa o izvršbi in prepovedi razpolaganja z deležem dolžnika pa izbrisalo s sklepom opr. št. Srg 2021/19951 z dne 3. 6. 2021.

Upnik se je zoper oba sklepa pritožil – zadeva se je na registrskem sodišču vodila pod opr. št. Srg 2021/19951, na Višjem sodišču v Ljubljani pa pod IV Cpg 477/2021. Višje sodišče je dne 13. 10. 2021 izdalo sklep, s katerim je oba Srg sklepa (Srg 2021/18133 z dne 21. 5. 2021 in Srg 2021/19951 z dne 3. 6. 2021) razveljavilo in zadevo vrnilo v ponovno odločanje registrskemu sodišču. Registrsko sodišče je ponovno odločalo o predlogu za vpis zaznambe izvršbe: s sklepom Srg 2021/48233 z dne 28. 12. 2021 je pritožbi ugodilo in izvršilo prvotni vpis.

Izvršilno sodišče še ni odločalo.

11. Popravki objav v medijih

Konec oktobra 2021 se je najprej na družbenem omrežju Twitter pojavilo nekaj zavajajočih objav nekdanjega novinarja in poslanca, sedaj javnega uslužbenca na ministrstvu za kulturo Mira Petka, nato je te objave skupaj z obširnimi člankom in zelo zavajajoče povzel portal Nova24tv.si, takoj za njim pa še tednik Demokracija.

Zavajajoče informacije o AIPA so bile objavljene:

1. na portalu Nova24TV.si v članku z naslovom »Na sledi za izgubljenimi milijoni: Kdo si je prisvojil 130 milijonov evrov za avtorske pravice?«; kot novica je bil objavljen dne 27. 10. 2021 ob 23:45, dosegljiv pa je v rubriki »Slove-

nija«, podrubrika »Politika« na povezavi:

<https://nova24tv.si/slovenija/politika/l-nekdanji-novinar-petek-kam-je-izginilo-130-milijonov-evrov-za-avtorske-pravice/>

2. na portalu Nova24TV.si v članku z naslovom »[Ekskluzivno] Kdo vse se masti na račun avtorskih pravic? Tudi propadli politiki z levice«; kot novica je bil objavljen dne 28. 10. 2021 ob 23:45, dosegljiv pa je v rubriki »Slovenija«, podrubrika »Politika« na povezavi: <https://nova24tv.si/slovenija/politika/l-ekskluzivno-vas-zanima-kdo-vse-se-masti-na-racun-avtorskih-pravic-preko-aipe-dve-filmarski-zdruzenji-propadli-politiki-tipa-bervar-in-celosta/>
3. v tedniku Demokracija dne 4. 11. 2021 v članku z naslovom »Ugrabljene avtorske pravice«
4. na portalu Demokracija v članku z naslovom »Razkrivamo: Ugrabljene avtorske pravice«; kot napovednik je bil objavljen dne 3. 11. 2021, dosegljiv pa je v rubriki »Fokus« na povezavi: <https://demokracija.si/fokus/v-novi-stevilki-revije-demokracija-pidovski-tajkun-darko-horvat-je-svojo-hobotnico-zgradil-na-t-i-vzporednem-mehanizmu-levi-sindikalisti-nasprotujejo-visjim-neto-placam-razkrivamo-ugrabljene-av/>

AIPA je v zvezi z neresnično vsebino omenjenih člankov uporabila vsa razpoložljiva pravna sredstva:

- zahtevala je objavo popravkov oz. prikazov nasprotnih dejstev – objavljena sta bila le dva: na portalu Nova24TV.si za drugi članek z dne 28. 10. 2021 ter v tedniku Demokracija za članek z dne 4. 11. 2021;
- podala je prijavo na Novinarsko častno razsodišče (odločitve še ni);
- podala je prijavo na Medijski inšpektorat (odločitve še ni);
- zoper portal Nova24TV.si je vložila tožbo v zvezi s prvo objavo z dne 27. 10. 2021, ker medij popravka ni objavil (spor se vodi pod opr. št. IV P 1554/2021 in v skladu z medijsko zakonodajo sodi med nujne sodne zadeve).

12. Postopek pri URSIL

Postopek dostopa do informacij javnega značaja 090-9/2021 pri URSIL je bil začel na pobudo

Gospodarskega interesnega združenja slovenskih neodvisnih avdiovizualnih producentov (GIZ SNAVP), ki ga zastopa predsednik Matjaž Žbontar. Prošilec je zahteval od URSIL podatke o tem, koliko postopkov nadzora nad poslovanjem AIPA je URSIL pričel v času od 1. 11. 2017 do 8. 11. 2021 ter katere so opravilne upravne številke teh postopkov.

AIPA je v postopku priglasila stransko udeležbo in URSIL predlagala zavrnitev zahteve, saj ta od organa zahteva, da ustvari nov dokument in novo informacijo javnega značaja, ker je sicer predhodno zahtevku prosilca v točno taki obliki ni bilo in je organu v taki obliki tudi ni potrebno sestavljati.

URSIL je zahtevo prosilca zavrnil, saj zbirke podatkov v prav zahtevani obliki in vsebini nima in je brez večjih naporov ne bi mogel sestaviti ali priklicati iz informacijskega sistema.

13. Povzetek »strateških tožb«

V letu 2021 je bilo ponovno zabeleženih več pritisikov in postopkov, ciljno usmerjenih v poslovno onemogočanje AIPA. Vodile so jih osebe, povezane z drugo kolektivno organizacijo (gl. npr. točko 10 ali 12), ki so vse od leta 2011 glavni akter upravnih in/ali sodnih postopkov zoper AIPA, redno

vlagajo tudi kazenske ovadbe in kljub njihovem zavračanju multiplicirano vodijo zasebne pregone zoper posamezne člane organov AIPA in tudi druge, ki so kakorkoli povezani z izdajo dovoljenja AIPA.

Ocenjujemo, da je bila AIPA udeležena v vsaj 40 tožbah in postopkih pred sodišči, proti fizičnim osebam (poslovodstvu in nekaterim članom organov vodenja) pa je bilo podanih več kot 25 ovadb.

Vse so bile zavrnjene kot neutemeljene, nazadnje v letu 2021, ko je okrožna državna tožilka zavrnila skupno 8 kazenskih ovadb, ki so bile tako ali drugače povezane z AIPA oz. z izdajo dovoljenja AIPA.

Navkljub vsem zavrjenim zahtevkom je družba Produkcijska skupina Mangart, ustanovna članica GIZ SNAVP, prevzela zasebni pregon med drugim tudi zoper direktorja AIPA (zadeve se vodijo pod opr. št. II Kpr 2560/2021 in II Kpr 2563/2021).

Na podlagi analize vseh dosedanjih ovadb je možno sklepati, da gre pravzaprav za preizpraševanje dovoljenja AIPA, začeto s tožbo proti URSIL v pravdi, ki se vodi pod opr. št. P 315/2015-III.

AIPA, maj 2022